

Напрямок підготовки 055
Міжнародні відносини, суспільні комунікації, регіональні студії
(Країнознавство)
Перелік питань на державний іспит у 2020 р.

1. Об'єкт, предмет і завдання наукового країнознавства. Проблеми країнознавчих досліджень на сучасному етапі.
2. Політико-географічне положення держави. Взаємозв'язок між політико-географічним положенням держави та рівнем її соціально-економічного розвитку.
3. Державні кордони: класифікації, функції, роль у міжнародному співробітництві.
4. Делімітація та демаркація державних кордонів. Проблеми делімітації та демаркації державного кордону України.
5. Деколонізація: причини, етапи, вплив на формування політичної карти світу.
6. Міжнародно-політичні проблеми розмежування морів та океанів.
7. Елементи сучасної політичної карти світу. Проблеми існування самопроголошених держав, спірних територій та окупованих регіонів.
8. Політична карта світу, історичні етапи її формування та динаміка змін.
9. Історико-географічні регіони світу, їх структура та особливості.
10. Міжнародна міграція: види, чинники та роль у трансформаційних процесах в зарубіжних державах .
11. Геопросторові аспекти, передумови та наслідки процесів урбанізації, субурбанізації, рурурбанізації в державах світу.
12. Мовні проблеми в державах світу. Роль ООН та Ради Європи у збереженні мовного різноманіття.
13. Міжетнічні відносини у державах: типи, характерні ознаки, причини виникнення міжетнічних конфліктів і їх наслідки.
14. Типологія держав за етнонаціональною структурою населення. Тенденції розвитку етнічних процесів на сучасному етапі.
15. Типологія держав за формою політичного режиму. Процеси демократизації в сучасному світі.
16. Типологія держав за рівнем соціально-економічного розвитку. Чинники та особливості розвитку нових індустріальних країн.
17. Характер демографічних проблем у зарубіжних країнах, політика щодо їх розв'язання.
18. Столиці держав: функції та політико-правовий статус. Проблеми перенесення столиць у зарубіжних державах.
19. Чинники формування політико-територіального устрою федеративних держав та адміністративно-територіального устрою унітарних.
20. Реформування системи державно-територіального устрою європейських держав: чинники, цілі та результати.
21. Геопросторові аспекти, причини та наслідки інтеграційних і дезінтеграційних процесів у сучасному світі.
22. Глобалізація, її передумови та наслідки. Індекс глобалізації країн світу (за КОФ) на сучасному етапі.
23. Світовий політичний процес, закономірності та тенденції його розвитку на сучасному етапі.
24. Поняття геополітики як науки. Предмет і джерела геополітики. Функції геополітики.
25. Основні закони класичної геополітики.

26. С. Хантінгтон про цивілізаційні аспекти сучасного світового порядку. Феномен зіткнення цивілізацій.
27. О. Тоффлер про три етапи у розвитку світової цивілізації.
28. Поняття римленду та серединного океану Ніколаса Спайкмена.
29. Цивілізаційна теорія А. Тойнбі.
30. Посібілізм» Відаля де ла Блаша.
31. Релігійний чинник у геополітиці. Релігійна карта світу та Європи.
32. Мондіалізм – геополітична концепція повної планетарної інтеграції.
33. Теорія «обмеженої війни» Г. Кіссінджера та її актуальність для сьогодення.
34. С. Коен про геостратегічні та геополітичні типи регіонів.
35. Загальна характеристика українських геополітичних концепцій. Напрями сучасної геополітичної стратегії.
36. Українська проблематика у працях Р. Челлена, Г. Маккіндера, С. Хантінгтона, З. Бжезінського.
37. Євразійська геостратегія атлантизму З. Бжезінського.
38. Теорія «морської могутності» Альфреда Мехена.
39. Основні ідеї та представники атлантизму.
40. «Географічна вісь історії» Гелфорда Маккіндера..
41. Геополітичні епохи.
42. Рудольф Челлен – автор категорії «геополітика».
43. «Органічна школа» Фрідріха Ратцеля.
44. Зовнішня політика Білорусі та Молдови.
45. Зовнішня політика Польщі.
46. Зовнішня політика Чехії, Словаччини та Угорщини.
47. Зовнішня політика Російської Федерації на сучасному етапі.
48. Зовнішня політика держав колишньої Югославії та Албанії.
49. Зовнішня політика держав Балтії.
50. Зовнішня політика Румунії та Болгарії.
51. Сучасна безпекова політика НАТО в Європі.
52. Особливості безпекової політики ЄС.
53. Проблеми утвердження економічної конкурентоспроможності ЄС в сучасних умовах.
54. Особливості врегулювання загроз «м'якої безпеки» у сучасній Європі.
55. Зовнішня політика держав Скандинавії.
56. Зовнішня політика Туреччини та Греції.
57. Зовнішня політика держав Південного Кавказу.
58. Причини виникнення, особливості перебігу та шляхи врегулювання збройних конфліктів у державах колишньої Югославії.
59. Причини виникнення, особливості перебігу та шляхи врегулювання збройних конфліктів у державах Південного Кавказу.
60. Причини виникнення, особливості перебігу, шляхи врегулювання збройного конфлікту на Сході України та проблема анексії Криму.
61. Причини виникнення, особливості перебігу та шляхи врегулювання збройних конфліктів у Країні Басків та у Північній Ірландії.
62. Зовнішня політика Франції та країн Бенілюксу.
63. Зовнішня політика Німеччини, Австрії та Швейцарії.
64. Зовнішня політика країн Південної Європи (Італія, Іспанія, Португалія).
65. Зовнішня політика Великобританії та Ірландії.
66. Поняття та види спільних політик ЄС.
67. Базові та вторинні, горизонтальні й секторальні політики ЄС.
68. Спільні політики ЄС в теоріях європейської інтеграції.
69. Поняття та види компетенцій ЄС за Лісабонським договором.

70. Моделі формування спільних політик ЄС.
71. Сільськогосподарська політика та політика рибальства ЄС.
72. Регіональна політика ЄС.
73. Бюджетна політика ЄС.
74. Політика ЄС у сфері охорони навколишнього природного середовища .
75. Політика ЄС у сфері туризму.
76. Захист прав людини в ЄС.
77. Міграційна політика ЄС.
78. Соціальна політика ЄС.
79. Транспортна політика ЄС .
80. Культурна політики ЄС.
81. Сімейна, освітня і молодіжна політики ЄС.
82. Політика ЄС у сфері наукових досліджень і технологічного розвитку.
83. Торговельна політика ЄС.
84. Політика конкуренції у ЄС.
85. Енергетична політика ЄС.
86. Зміст, ознаки та передумови розвитку транскордонного співробітництва.
87. Основні принципи та етапи розвитку транскордонного співробітництва.
88. Класифікації організаційних форм транскордонного співробітництва в Європі.
89. Організаційна структура єврорегіонів, їхні типи й головні сфери діяльності.
90. Чинники та принципи створення і функціонування транскордонних структур.
91. Роль інституцій ЄС у становленні та розвитку транскордонної співпраці.
92. Інструменти Європейського Союзу з підтримки транскордонної співпраці.
93. Роль Ради Європи у становленні та розвитку транскордонної співпраці.
94. Передумови та особливості зародження транскордонного співробітництва в Західній Європі.
95. Проблеми і перспективи розвитку транскордонного співробітництва в різних регіонах Європи: порівняльний аналіз.
96. Роль європейських неурядових організацій у розвитку транскордонного співробітництва.
97. Поняття, ознаки, завдання та значення єврорегіонів у розвитку прикордонних територій держав.
98. Характерні риси та основні етапи розвитку транскордонної співпраці в країнах Центральної та Східної Європи.
99. Характер розвитку та головні форми транскордонного співробітництва в Південній Європі.
100. Специфіка створення і функціонування основних структур транскордонної співпраці у Північній Європі.
101. Національна нормативно-правова база транскордонного співробітництва в Україні.
102. Форми та рівні міжнародного співробітництва в Європі.
103. Поняття структур (організаційних форм) транскордонного співробітництва, їхні завдання та функції.
104. Міжнародна нормативно-правова база транскордонного співробітництва.
105. Практичні сфери реалізації транскордонного співробітництва на європейському континенті.